

ÖZ

Yazar	: Nuriya Makeşeva
Üniversite	: Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Anabilim dalı	: Maliye Anabilim Dalı
Bilim dalı	: Maliye
Tezin niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa sayısı	: xiii +114
Mezuniyet tarihi	: 02.06. 2015
Tez danışmanı	: Doç. Dr. Turusbek Asanov

EĞİTİM SEKTÖRÜNE YÖNELİK BÜTÇE HARCAMALARININ ETKİNLİĞİNİN ARTTIRILMA YOLLARI: KIRGIZISTAN ÖRNEĞİ.

Eğitim harcamaları, kamu sektörü tarafından gerçekleştirilen en önemli sosyal harcamalardandır. Yüksek dereceli eğitim varlığı, toplumun ekonomik büyümeye ve sosyal refahı teşvik eder. Ancak, en önemli engeller arasında sınırlı kaynakları olduğu açık ve bu bağlamda, harcamalarında etkinliğin artırılması ile ilgili bir sorun vardır.

Kırgızistan için bu mesele önemli meselelerden biridir. Eğitim harcamalarının sosyal harcamalar içindeki oranı yüksek olması tezin konusunun önemini artırmaktadır.

Tez çalışmasının amacı Kırgızistandaki eğitim sektörüne yönelik bütçe harcamaların analiz etmek, onların etkinli kullanmasındaki devlet politikası, eğitim kalitesi ve toplumdaki rolünü araştırmaya çalışılmıştır. Özellikle eğitim sisteminin temeli olan okul eğitim alanın incelenir. Eğitim alanındaki harcamalarının etkinliğin artırma konusundaki sorunlar ortaya koyulmuştur.

Bu tez çalışması eğitim alanındaki bütçe harcamalarının etkin kullanımında sorunları tanımlamak için bir girişim olmak, hem de bu sorunlara çözüm yolları önermeye bir katkı olacağına inanırız.

Anahtar Sözcükler: Eğitim, bütçe harcamaları, etkinlik, bütçe, okul öğretimi.

КЫСКАЧА МАЗМУНУ

Даярдаган	: Нурия Макешева
Университет	: Кыргыз – Түрк «Манас» университети
Бөлүмү	: Финансы
Багыты	: Финансы
Иштин сыпаты	: Магистрдик диссертация
Беттердин саны	: xiii +114
Бүтүрүү датасы	: 02.06. 2015
Илимий жетекчisi	: э.и.к. доц. Турусбек Асанов

БИЛИМ БЕРҮҮГӨ САРПТАЛГАН БЮДЖЕТТИК ЧЫГАШАЛАРДЫН ЭФФЕКТИВДҮҮЛҮГҮН ЖОГОРУЛАТУУ ЖОЛДОРУ: КЫРГЫЗСТАН МИСАЛЫНДА.

Билим берүү чыгашалары мамлекет тарабынан ишке ашырылган эң маанилүү чыгашалардын бири болуп саналат. Жогорку деңгээлдеги билим коомдогу экономикалык өсүүнү жана социалдык бакыбаттуулукту жогорулатат. Бул функцияны орундауда эң негизги тоскоолдуктардан бири каражаттардын чектелүү болгону белгилүү. Ушул себептен каражаттарды эффективдүү колдонуу жана бул максатка жетүү үчүн болгон чараларды колдонуу ар бир мамлекеттин актуалдуу маселелеринин бири экенин белгилеп өтсөк болот.

Кыргыстанда да бул маселе актуалдуу болууда. Ал эми билим берүү чыгашаларынын социалдык чыгашаларда олуттуу үлүшкө ээ болусу иштин манилүүлүгүн арттырууда.

Бул магистрдик иштин максаты Кыргыстандагы билим берүү чөйрөсүнө сарпталган бюджеттик чыгашаларын анализдөө, алардын эффективдүү колдонулушундагы мамлекеттин жүргүзгөн саясатын, билим берүү сапатын жана коомдогу ролуну изилдөөгө аракет жасалган. Өзгөчө билим берүү системасынын негизи болгон жалпы билим берүү чөйрөсү каралган. Билим берүү тармагындагы бюджеттик чыгашалардын эффективдүү колдонулушундагы көйгөйлөр ортого чыгарылган.

Ошондуктан бул магистирдик иш билим берүү чөйрөсүндөгү бюджеттик чыгашалардын эффективдүү колдонулушундагы көйгөйлөрдү ачыкка чыгарууда жана чечүү жолдорун сунуштоодо бир салым болушуна ишеним көрсөтөбүз.

Ачкыч сөздөр: Билим берүү, бюджеттик чыгашалар, эффективдүүлүк, бюджет, жалпы билим берүү.

АННОТАЦИЯ

Исследователь	: Нурия Макешева
Университет	: Кыргызско – Турецкий университет «Манас»
Отделение	: Финансы
Направление	: Финансы
Вид исследования	: Магистрская диссертация
Количество страниц	: xiii +114
Дата окончания	: 02.06. 2015
Научный руководитель	: к.э.н. доц. Турусбек Асанов

ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ БЮДЖЕТНЫХ РАСХОДОВ НА ОБРАЗОВАНИЕ : НА ПРИМЕРЕ КЫРГЫЗСТАНА.

Расходы на образование считаются одними из важных расходов государства. Так как образование является важным элементом экономического роста и социального благосостояния. Среди значимых препятствий на этом пути является ограниченность ресурсов. Поэтому использования всех возможных способов для эффективного использования средств является одним из актуальных задач многих стран.

В Кыргызстане это тоже считается актуальной проблемой . И то что расходы на образование имеет значительную долю в социальных расходах увеличивает его значимость.

Целью данной магистерской работы является проведение анализа бюджетных расходов на образование в Кыргызстане, исследование государственной политики в их эффективном использовании и оценка качества полученного образования. Особенное внимание уделялась на общее образование и была сделана попытка выявить проблемы в эффективном использовании бюджетных расходов, а также предложены способы по решению этих проблем.

Ключевые слова: Образование, бюджетные расходы, эффективность, бюджет, среднее образование.

ABSTRACT

Author	: Nuriya Makesheva
University	: Kyrgyz-Turkish "Manas" University
Department	: Finance
Nature thesis work	: Master's thesis
Number of pages	: xiii +114
Date of graduation	: 02.06. 2015
Academic Advisor	: Associate professor Turusbek Asanov

WAYS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF BUDGET EXPENDITURES ON EDUCATION SECTOR: THE CASE OF KYRGYZSTAN.

Expenditure on education is considered to be one of the important government expenses, since education is an important element for economic growth and social welfare. One of the most important obstacles is a limit in resources available. Therefore, the use of all possible ways for the efficient use of resources is one of the most urgent problems in many countries.

In Kyrgyzstan, it is also considered to be an urgent problem. The fact that expenditures on education comprise a significant share of social expenses increases its importance.

The purpose of this master's work is the analysis of budget expenditures on education, investigation of the effectiveness of public policies in Kyrgyzstan, and evaluation of the quality of the education being provided. Special attention is paid to general education and an attempt was made to identify the problems in the efficient use of budget expenditures and ways of solving these problems were suggested as well.

Keywords: Education, budget expenditures, efficiency, budget, secondary education.